

Додаток
рішення селищної ради
від 28 березня 2024 року №

**Програма
регулювання чисельності безпритульних
тварин на території Великодимерської
селищної територіальної громади
на 2024 – 2028 роки**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма регулювання чисельності безпритульних тварин на території Великодимерської селищної територіальної громади на 2024-2028 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до законів України "Про захист тварин від жорстокого поводження", "Про тваринний світ", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про ветеринарну медицину", "Про захист населення від інфекційних хвороб", інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сферах місцевого самоврядування, діяльності громадських організацій та захисту об'єктів тваринного світу і протидії жорстокому поводженню з тваринами.

Необхідність розроблення Програми викликана перебуванням великої кількості безпритульних тварин на території Великодимерської селищної територіальної громади, що у свою чергу призводить до погіршення його санітарно-епідеміологічного та екологічного стану, якості життя мешканців і гостей селища та сіл, загибелі тварин та жорстокого поводження з ними.

Програма спрямована на цивілізоване вирішення цих ситуацій шляхом зменшення чисельності безпритульних тварин гуманними методами, а також донесення до суспільної свідомості населення стандартів гуманного поводження з тваринами.

Основна частина Програми базується на ідеї стерилізації і супроводу безпритульних тварин та регулювання кількості безпритульних тварин шляхом їх відловлювання, стерилізації та утримання в притулках або міні-притулках. Дія Програми передбачається протягом 2024 – 2025 років на території Великодимерської селищної територіальної громади.

Терміни у Програмі вживаються в такому значенні :

гуманне ставлення до тварин – дії, що відповідають вимогам захисту тварин від жорстокого поводження і передбачають доброзичливе ставлення до тварин, поліпшення якості їх життя тощо;

безпритульні тварини – собаки та коти, які не мають власника;

опікун безпритульної тварини – фізична особа, яка внесена до Єдиного реєстру опікунів безпритульних тварин і безпосередньо супроводжує безпритульну тварину за умов її обліку та ідентифікації в установленому порядку;

єдиний реєстр опікунів безпритульних тварин – автоматизована система збирання, накопичення, обробки та зберігання даних, яку весть громадянська організація (комунальне підприємство), про фізичних чи юридичних осіб, які супроводжують безпритульних тварин і мають відповідні права та обов'язки;

супровід безпритульної тварини – забезпечення її біологічних, видових та індивідуальних потреб без зміни ареалу її перебування;

притулок для тварин – спеціально обладнані території або приміщення, що обліковуються за громадською організацією (комунальним підприємством),

призначені для утримання безпритульних тварин і мають відповідні дозволи санітарних і ветеринарних служб;

тимчасова ізоляція тварин (карантинування) – тимчасове перебування тварин у пунктах (міні-притулках) на базі громадської організації (комунального підприємства) до вирішення питань, пов'язаних із їх подальшим утриманням;

карантинний майданчик – спеціально обладнані приміщення або частини приміщень, призначені для тимчасового утримання домашніх тварин у разі їх відловлювання чи тимчасової ізоляції;

жорстоке поводження з тваринами – поводження з тваринами із застосуванням насильницьких методів, а також нацькування однієї тварини на іншу, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів; утримання тварин в умовах, які не відповідають фізіологічним та видовим особливостям;

собаки, що визнані небезпечними – собаки, які вже проявили неспровоковану агресію до людей і тварин, що підтверджено відповідним протоколом (актом), складеним згідно з вимогами законодавства України;

собаки (коти) загублені і покинуті – це одинокі, зазвичай породисті тварини, що мали господаря і дім, але з різних причин їх втратили;

собаки спадково вуличні – це переважно безпородні тварини, що живуть зграями більш-менш постійного складу на визначеній ними території (будівельні майданчики, двори і т. д.), що забезпечує їх необхідними для життя умовами. Ці тварини утворили складну саморегульовану систему – популяцію, найменшою ланкою якої є зграя. За століття популяція виробила природні механізми боротьби за своє існування із зовнішнім факторним тиском: конкурентами, хворобами тощо. Без урахування цієї обставини неможливо впливати на процеси, що відбуваються при взаємодії популяції тварин та людського суспільства;

спровокована агресія – агресивна поведінка собаки, викликана навмисними діями людини;

шкода, заподіяна людині внаслідок агресивної або непередбачуваної дії тварини – шкода, яка призвела до погіршення фізичного або психічного здоров'я людини, ушкодження майна, якщо існує причинно-наслідковий зв'язок між дією цієї тварини і заподіяною шкодою.

2. ЗАКОНОДАВЧІ ПІДСТАВИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМИ

№ пор.	Назва нормативно-правового акта	Стаття	Частина та пункт
1	Закон України "Про місцеве	Стаття 26 "Виключна	Пункт 22 частини першої

	самоврядування в Україні"	компетенція сільських, селищних, міських рад". Стаття 33 "Повноваження у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища"	
2	Закон України "Про захист тварин від жорстокого поводження"	Повністю	Повністю
3	Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"	Стаття 5 "Об'єкти правової охорони навколишнього природного середовища"	Частини 1,3
		Стаття 35 "Державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища"	Частина 2
4	Закон України "Про захист населення від інфекційних хвороб"	Повністю	Повністю
5	Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 "Про затвердження Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів"		Пункт 50. Заходи щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьєрством (придбання матеріально-технічних засобів тощо)

3. МЕТА ПРОГРАМИ

Основною метою реалізації даної Програми є зменшення кількості безпритульних тварин на території Великодимерської селищної територіальної громади на основі гуманного та відповідального ставлення до них, визначення прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, які опікуються безпритульними тваринами, залучення відповідних виконавчих органів селищної ради, служб, установ, комунального підприємства до вирішення цих питань за умови відсутності чіткої нормативно –правової бази на державному рівні.

Завданнями Програми є:

- Здійснення контролю за регулюванням чисельності безпритульних тварин;
- Покращення санітарно-екологічної та епізоотичної ситуації в селищі та селах;
- Створення комфортних і таких, що виключають жорстокість, умов для життя людей та гуманного середовища для існування тварин;
- Зниження соціальної напруги і рівня конфліктогенності, викликаних ситуацією з безпритульними тваринами, запобігання поширенню жорстокості;
- Впровадження в суспільну свідомість стандартів гуманного ставлення до живих істот і шанобливого ставлення до життя як цінності;
- Розробка і впровадження системи інформаційно- просвітницьких заходів з населенням стосовно гуманного поводження з безпритульними тваринами, влаштування безпритульних тварин, пропагування стерилізації домашніх тварин тощо.

До виконання Програми можуть в установленому порядку залучатися підприємства, організації та громадські організації (за згодою).

Перш за все необхідно вивчити питання зменшення кількості безпритульних тварин гуманними методами на основі відповідних наукових досліджень для подальшого наукового обґрунтування планування заходів регулювання чисельності цих тварин, вжиття протиепізоотичних заходів.

Програма спрямована на формування в селищній раді повноцінного співіснування людей і тварин та забезпечення проведення єдиної політики у сфері утримання та поводження з тваринами, що відповідає законодавству України.

Дія Програми поширюється на собак і котів, які мають власників, а також на безпритульних собак та котів, які знаходяться на території громади.

4. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ВИЗНАЧЕНОЇ ПРОГРАМОЮ

1. Відловлювання безпритульних тварин

Відловлювання безпритульних тварин здійснюється громадською організацією (комунальним підприємством) згідно із санітарними нормами та чинним законодавством. Позапланово можуть бути відловлені лише агресивні, травмовані та хворі тварини, що потребують ветеринарної допомоги або ізоляції.

Відловлюванню підлягають безпритульні тварини. Собаки, за винятком залишених власниками на прив'язі, незалежно від породи, належності та призначення, в тому числі й ті, що мають нашийники з номерними знаками і намордники, але знаходяться без власника на вулицях, площах, ринках, у скверах, парках, садах, на бульварах, пляжах, у громадському транспорті, дворах та інших громадських місцях, вважаються безпритульними і підлягають відловлюванню.

Не підлягають відловлюванню тварини, які раніше були простерилізовані і повернуті до попереднього ареалу перебування та візуально ідентифіковані.

Місце випуску кожної окремої тварини після її стерилізації визначається виключно відповідно до протоколу відлову та картки реєстрації тварини, що перебуває під опікою.

У разі шкоди, заподіяної особі внаслідок агресивної або непередбаченої дії тварини, відловлювання тварин здійснюється за заявками осіб до громадської організації (комунального підприємства).

Відловлювання тварин може здійснюватися тільки персоналом, який має відповідну кваліфікацію і допуск, будь-якими нижченаведеними незабороненими засобами і методами, з додержанням принципів моралі і виключаючи жорстоке поводження з тваринами, а саме:

- 1) медикаментозний – введення до організму тварини спеціальних лікарських засобів (снодійного, транквілізаторного), що забезпечують знерухомлення тварини. Для цієї мети використовують приманки, шприци спеціальної конструкції;
- 2) механічний – вилов тварин за допомогою спеціальних механічних пристосувань (згідно з чинним законодавством) або руками (тільки тварин, які визнані потенційно безпечними);
- 3) комбінований – із застосуванням медикаментозного та механічного способів відловлювання.

Відловлені тварини транспортуються до місць утримання спеціально обладнаними автомобілями групою або індивідуально в клітках.

2. Карантинування відловлених тварин

Відловлені тварини підлягають карантинуванню протягом 10 днів на карантинному майданчику.

Під час карантинування тварини повинні утримуватися індивідуально в спеціально обладнаних вольєрах із забезпеченням повної ізоляції.

Тваринам під час карантинування повинні бути забезпечені необхідні біологічні, видові та індивідуальні потреби. Забороняється жорстоко поводитися з тваринами.

3. Стерилізація, вакцинація та профілактичні обробки безпритульних тварин

Безпритульна тварина, що перебуває під опікою, підлягає обов'язковій стерилізації та вакцинації від інфекційних захворювань.

Ветеринарні процедури з тваринами, які можуть заподіяти їм біль, повинні проводитися в умовах знеболювання, за винятком тих процедур, які відповідно до ветеринарних правил виконуються без анестезії.

Після стерилізації тварина повинна забезпечуватися післяопераційним утриманням в установі ветеринарної медицини або притулку протягом терміну, що встановлений за медичними показниками.

Стерилізація з післяопераційним утриманням, вакцинація та профілактичні обробки безпритульних тварин проводитимуться на базі громадської організації (комунального підприємства) та в установах ветеринарної медицини (за згодою).

Після стерилізації та утримання тварини підлягають ідентифікації і можуть бути передані власнику, опікуну або повернуті до місця відлову. Винятком є тварини, які були вилучені у громадян за рішенням суду, – такі тварини можуть бути передані тільки іншим власникам.

Для вирішення питання подальшого влаштування тварин під час їх утримання інформація про них подається до засобів масової інформації та громадських організацій, які опікуються долею безпритульних тварин.

Евтаназія безпритульної тварини проводиться в установах ветеринарної медицини або в притулках виключно в разі травми або хвороби, що несумісні з життям, та в разі агресивності, що не підлягає корекції.

Рішення про необхідність евтаназії безпритульної тварини приймає спеціальна комісія, до складу якої обов'язково входять представники громадських організацій (за згодою) та опікун (за наявності).

Представники громадських організацій включаються до складу спеціальної комісії згідно з чинним законодавством. Кожна громадська організація, яка зареєстрована на території займається діяльністю, пов'язаною з екологією, має право на представництво в комісії.

Порядок роботи комісії визначається керівником громадської організації (комунального підприємства).

Забороняються негуманні методи евтаназії тварин. Приміщення, в якому проводиться евтаназія, повинно бути відокремлене від приміщення, в якому утримуються тварини, і повинно бути укомплектоване термічною установкою.

4. Супровід безпритульних тварин

Супровід безпритульних тварини проводиться опікунами цих тварин за активної підтримки громадських організацій. Транспортування тварин необхідно здійснювати спеціально обладнаним автомобілем, який повинен бути укомплектований набором переносних кліток для тварин, природною вентиляцією, набором відповідного спецобладнання та забезпечувати безпеку, захист тварин від погодних умов.

Після стерилізації тварини повертаються до ареалу колишнього перебування під опіку фізичної чи юридичної особи.

Для впорядкування оперативної роботи з безпритульними тваринами, а також для інших цілей створюється база даних їх опікунів, яку вестиме громадська організація (комунальне підприємство).

Опікуном тварини може бути юридична або повнолітня фізична особа, яка належним чином зареєстрована в Єдиному реєстрі опікунів безпритульних тварин і отримала посвідчення опікуна.

Правовою підставою для здійснення опіки над безпритульною твариною є Закон України "Про захист тварин від жорсткого поводження" та статті 180, 340, 341 Цивільного кодексу України.

До обов'язків опікунів безпритульних тварин входить:

- 1) забезпечення догляду за безпритульними тваринами, що перебувають під їх опікою, з урахуванням їхніх біологічних, видових та індивідуальних потреб і особливостей;
- 2) повідомлення громадської організації (комунального підприємства) про випадки захворювання опікуваних тварин, а також повідомлення місцевих установ санітарно-епідеміологічної та/або ветеринарної служб про випадки укусів або травмування людей цією твариною;
- 3) гуманне поводження з безпритульними тваринами і повідомлення правоохоронних органів про випадки жорстокого поводження з тваринами, а громадської організації (комунального підприємства) – в разі загибелі або зникнення опікуваної тварини.

Реалізація Програми повинна здійснюватися гуманними методами, виключаючи жорстоке поводження з тваринами, відповідно до чинного законодавства України.

5. ЗАХОДИ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПРОГРАМИ

1. Надання коштів для громадських організацій та комунальних підприємств на виконання статутної діяльності, що направлена на утримання та лікування та стерилізацію безпритульних тварин за кошти місцевого бюджету виловлених на території Великодимерської селищної територіальної громади.
2. Одночасно зі стерилізацією безпритульних тварин проведення вакцинації проти сказу та обробки від паразитів.
3. Пропаганда стерилізації, вакцинації, реєстрації та неприпустимість викидання домашніх тварин.
4. Заходи та їх фінансування наведені в таблиці - додаток 1 до програми.

6. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

- проведення просвітницької роботи з населенням із питань, пов'язаних із гуманним ставленням до тварин ;
- участь в інформаційних кампаніях та культурно- масових заходах із залученням засобів масової інформації;
- проведення консультацій із населенням стосовно опіки над безпритульними тваринами, що перебувають на території селищної ради ;
- пропаганда гуманного поводження з безпритульними тваринами в засобах масової інформації.

7. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Реалізація Програми забезпечить поліпшення санітарно - епідеміологічного та екологічного стану території Арбузинської селищної ради, а також певного соціального й економічного ефекту, який визначатиметься в :

- 1) зменшення чисельності безпритульних тварин;
- 2) підвищення рівня безпеки і комфортності середовища існування людини;
- 3) забезпечення суспільного спокою і підвищення моральності;
- 4) поліпшення естетичного вигляду селища та сіл;
- 5) зниження витрат на епідеміологічні заходи та лікування населення;
- 6) зменшення засмічення довкілля продуктами життєдіяльності тварин;
- 7) зниження аварійності на дорогах;
- 8) забезпечення ефективного використання бюджетних коштів на заходи щодо регулювання чисельності безпритульних тварин;
- 9) підвищення іміджу селища та сіл в результаті дотримання міжнародних стандартів поводження з тваринами.

При поводженні з безпритульними тваринами слід керуватися вимогами та правилами гуманного ставлення, передбаченими законодавством України та цією Програмою.

8. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюється за рахунок:

- місцевого бюджету на відповідний рік;
- грантів;
- позабюджетних коштів;
- добровільних внесків юридичних і фізичних осіб;
- коштів інших джерел, не заборонених законодавством України.

9. Заходи Програми регулювання чисельності безпритульних тварин в населених пунктах Великодимерської селищної територіальної громади на 2024-2028 роки

№ п/п	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Термін впровадження за роками		Обсяги фінансування (тис. грн.), у тому числі по роках			
			початок	закінчення	всього	державний бюджет	місцевий бюджет	інші джерела
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1	Стерилізація безпритульних собак, (у тому числі відлов, транспортування, стерилізація, перетримка у післяопераційний період)	УБЖКГ	2024	2028	2024-50,0 2025-50,0 2026-50,0 2027-50,0 2028-50,0	0,0	2024-50,0 2025-50,0 2026-50,0 2027-50,0 2028-50,0	0,0
2	Виготовлення інформаційно-просвітницької продукції	УБЖКГ	2024	2028	2024-5,0 2025-5,0 2026-5,0 2027-5,0 2028-5,0	0,0	2024-5,0 2025-5,0 2026-5,0 2027-5,0 2028-5,0	0,0
3	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів	УБЖКГ	2024	2028	2024-0,0 2025-0,0 2026-0,0 2027-0,0 2028-0,0	0,0	2024-0,0 2025-0,0 2026-0,0 2027-0,0 2028-0,0	0,0

Тимчасово здійснюючий
повноваження селищного голови,
секретар ради

Олександр БОРСУК

